

Horní Lukavice

Kraj: Plzeňský

Správní obvod: Přeštice

Nadmořská výška: 373 m n. m.

Počet obyvatel: 405

Adresa URL: www.horni-lukavice.cz

Okres: Plzeň-jih

GPS souřadnice: 49.612318N, 13.326971E

První pís. zmínka: 1216 (808 let)

PSČ: 334 01

Historie obce Horní Lukavice

První zmínky o obci Horní Lukavici pocházejí již z roku 1216. Od roku 1379 pak většinou patřila k Dolní Lukavici, ale byly zde dva zemanské statky, k jejichž rozdělení došlo až později. Prvním majitelem obce byl pan Jan Lukava z Lukavice, který se proslavil v boji proti Bavorům a v roce 1406 s nimi uzavřel mír. Pro tyto služby mu král Václav v roce 1407 dovolil zřídit kaplanství a oltář "desetitisíc mučedníku" v kostele sv. Petra a Pavla v Dolní Lukavici. V průběhu staletí se na Lukavici vystřídaly desítky pánů, mezi nejzajímavější patří například Jáchym Loubský z Lub a na Řenčích, který Lukavici vlastnil od roku 1615. V letech 1618 až 1620 byl účastníkem stavovského povstání, ač byl za tento čin pokutován ztrátou poloviny majetku, vyvázl díky podvodu zcela bez újmy, podařilo se mu totiž přesvědčit královskou komoru, že dluhy na statcích činí více nežli pokuta. Jeho majetek zahrnoval vsi Horní i Dolní Lukavici, ves Lišice, Háje, Osek, Libakovice, Plevňov, Knije, Krasavce, pustou ves Lomy, ves Snopoušov a Vodokrty se dvorem a díl vsi Předenic.

V roce 1651 se při prodeji statku Otovi Jiřímu z Helversonu na Tasňovicích a Racovech na tehdejší podvod přišlo a královská komora nařídila celé panství prodat na zaplacení veškerých škod. Císař Leopold I. daroval roku 1662 svá práva ke statku hraběti Františku Albrechtovi Harrachovi, který Horní i Dolní Lukavici a Řenče obratem prodal Karlu Leopoldovi hraběti Caretto - Millesimo. Tímto byly vsi prodány již roku 1666 Pavlovi hraběti z Mozina. Jeho syn Ferdinand Matěj vlastnil kromě Dolnolukavického panství také panství Seč, roku 1712 pak rozšířil dědictví o ves Chlumčany a roku 1717 ještě o Letiny. K zásluhám Morzinů lze bezesporu přiřadit trojkřídlý barokní zámek v Dolní Lukavici, na jehož stavbě se podílel plzeňský architekt Jakub Auguston mladší.

Mezi záliby Morzinů patřila také hudba. Morzinové, zejména Ferdinand a jeho syn Karel Josef František, byli také významnými mecenáši hudebních skladatelů. Měli dokonce vlastní kapelu se 16 hudebníky.

Nejznámějším z nich byl Josef Haydn, o jehož zdejší působení, jakožto kapelníka, se vedou neustálé dohady. Předpokládá se však, že byl součástí tohoto hudebního tělesa v období mezi rokem 1757 a 1761. Složil zde svou první symfonii, tzv. Lukavickou, která však rovněž není přesně datována. Hrabě Karel Josef František Morzin prodal roku 1780 spojené panství lukavické hraběti Karlu Bedřichu z Hatzfeldu, od něž je pak roku 1794 odkoupil hrabě Hugo Damian ze Schönbornu, který z panství učinil v roce 1811 fideikomis (majetek, který zakladatel zajišťuje pro rod ustanovením o jeho nezczitelnosti a dědické posloupnosti) pro třetí schönbornskou linii. Panství se v té době skládalo ze tří statků, jimiž byly Dolní Lukavice s 18 vesnicemi, Přeštice a Žehrovice se 3 vesnicemi a Příchovicemi se 6 vesnicemi. Posledním majitelem statku byl pan Veverka, který jej vlastnil od poloviny třicátých let 20. století do roku 1945, kdy panství připadlo státu, neboť se na něj vztahoval dekret číslo 12 vydaný prezidentem Benešem.

Při jihovýchodním okraji obce byl velkostatek, který býval dříve poplužním statkem Dolnolukavským. V místě nynějšího čísla popisného 10 "u Mílotů" stávala zmíněná starobylá tvrz a ke konci 14. století byla sídlem pánů z Hrádku, kteří měli ve znaku klikaté vodorovné břevno. Tentýž rod vlastnil rovněž Dolní Lukavici. Pověsti o podzemním spojení bývalé tvrze s lomem u hřbitova v Dolní Lukavici jsou však vybájené. Pod touto tvrzí, nebo v její blízkosti bývaly snad sklepy, které ve válečných dobách sloužily jako úkryt. Vchod do těchto sklepů byl během staletí zasypán a pověsti pak prodloužily délku chodeb až k nemožnosti. Na místě tvrze byly nalezeny různé historické předměty - kachle, nádoby, které jsou dnes uloženy v plzeňském muzeu. Obyvatelé obce Horní Lukavice se živili převážně zemědělstvím, kromě hospodářských stavení zde stály rovněž 3 hospody, 2 cihelny, hrnčířská dílna a 2 kavárny. V minulosti postihly ves různé pohromy, hlavně krupobití, požáry atd. Místní občané však vždy našli sílu k odstranění škody a vystavěli obydlí nová a účelnější, což svědčí o jejich pracovitosti a dobrém vztahu k vesnici.

